

Als verzamelaar van mechanische tel- en rekenmachines, heb ik me laten verleiden tot de aankoop van een trekpen met telmechanisme.

Het is een aandoenlijk instrument en ik zou graag weten, in welk beroep dit instrument is gebruikt.

Reactie graag naar h.van.noort@hetnet.nl

EN NU WAT ANDERS

Een van de boeken over rekenlinialen voor navigatie die ik heb is geschreven voor de Blundell-Harling academy Duplex 504. Deze heeft blijkbaar schaalverdelingen die bij uitstek geschikt zijn voor dergelijke problemen, onder meer sinus- en tangensschalen aan de voorkant, twee tangensschalen (6-45 ° en 45-84°) en een sinusschaal op de A/B schaal geijkt (dus in één keer het gebied van minder dan 1 graad tot 90 graden bestrijkend).

Om nu de voorbeelden goed na te kunnen spelen ben ik op zoek naar zo'n rekenliniaal.

Ronald van Riet rvriet@rwm.nl

Kip of Ei?

Het ligt in de mogelijkheden van de rekenliniaal dat vóór de komst van de rekenmachine zij overal voor wetenschappelijke en zakelijke doeleinden werden ingezet. Voor bepaalde vakgebieden, denk bijvoorbeeld aan de Electro en Chemische toepassingen van veel fabrikanten, waren speciale rekenlinialen op de markt gebracht. Maar andersom was ook mogelijk – bepaalde bedrijven hebben de mogelijkheden van de rekenliniaal voor een commerciële toepassing gebruikt.

Jacht op Huisbrandolie

Op het eind van de 50er en begin van de 60er jaren werden in Nederland op grote schaal Centrale Verwarmingsinstallaties (CV), gestookt met huisbrandolie (gasolie), door particulieren aangeschaft. Gelijktijdig werden ook veel bestaande kolen/cokes gestookte CV's voor het gebruik van huisbrandolie omgebouwd [1].

Shell Nederland Verkoop (SNV) zag deze trend en besloot zoveel mogelijk van de nieuwe markt voor huisbrandolie naar zich toe te trekken. Maar er was een probleem. SNV had een aantal Stooktechnische Adviseurs in dienst, maar hun kennis was gericht op de industrie en de groot-gebruikers.

Deze mensen konden niet gelijktijdig ook nog de particulier gebruikers bedienen. Dus werd begin van der 60er jaren een nieuwe, aparte groep van een 10-tal huisbrandolie inspecteurs opgericht. Nadat deze groep ketel- en tankfabrieken had bezocht, leerden zij hoe zij een CV installatie konden meten en controleren op het gebruik. Deze inspecteurs werden uitgerust met een fraaie documentatiemap, een meetkoffer (CO₂ analyse apparaat, een schoorsteen temperatuurmeter en een roetmeter) en een speciaal voor Shell gefabriceerde, **stooktechnische** rekenliniaal.

Stookliniaal van Shell

Als een particuliere klant voor Shell huisbrandolie had gekozen, konden zij hun installatie door een Shell inspecteur laten doormeten om zodoende het juist functioneren of rendement van de installatie te bepalen. Het rendement is de belangrijkste berekening van een CV installatie [2]. Met behulp van